

Metody sociálního výzkumu

5. blok

Denní studium LS

2007/2008

12.5.

Důležité pojmy

- **Populace**
 - Všechny osoby, kterých se nějak týká předmět výzkumu, neboli osoby, o nichž má výzkum něco vypovídat
- **Základní soubor**
 - Část populace, která je technicky dostupná
- **Výběrový soubor (vzorek)**
 - Osoby, které v reálu budu zkoumat (třeba komu rozdám dotazníky)

Reprezentativita

- Výzkumný soubor má stejnou nebo velmi podobnou strukturu jako základní soubor (vlastnosti jsou v něm stejně rozložené)
- Stejně věkové rozložení, stejné rozdělení podle pohlaví, stejné rozložení názorů na politiku, ...

Jak dosáhnout reprezentativity?

- Jeden z klíčových problémů dotazníkových šetření
- Důležitým principem **NÁHODNÝ VÝBĚR**
 - Takový výběr, při němž každý člen základního souboru má stejnou šanci, že se dostane do výběrového souboru.

Základní možnosti tvorby náhodného výběrů

A: **mám seznam** – náhodně vyberu – *prostý náhodný výběr*

B: **nemám seznam**

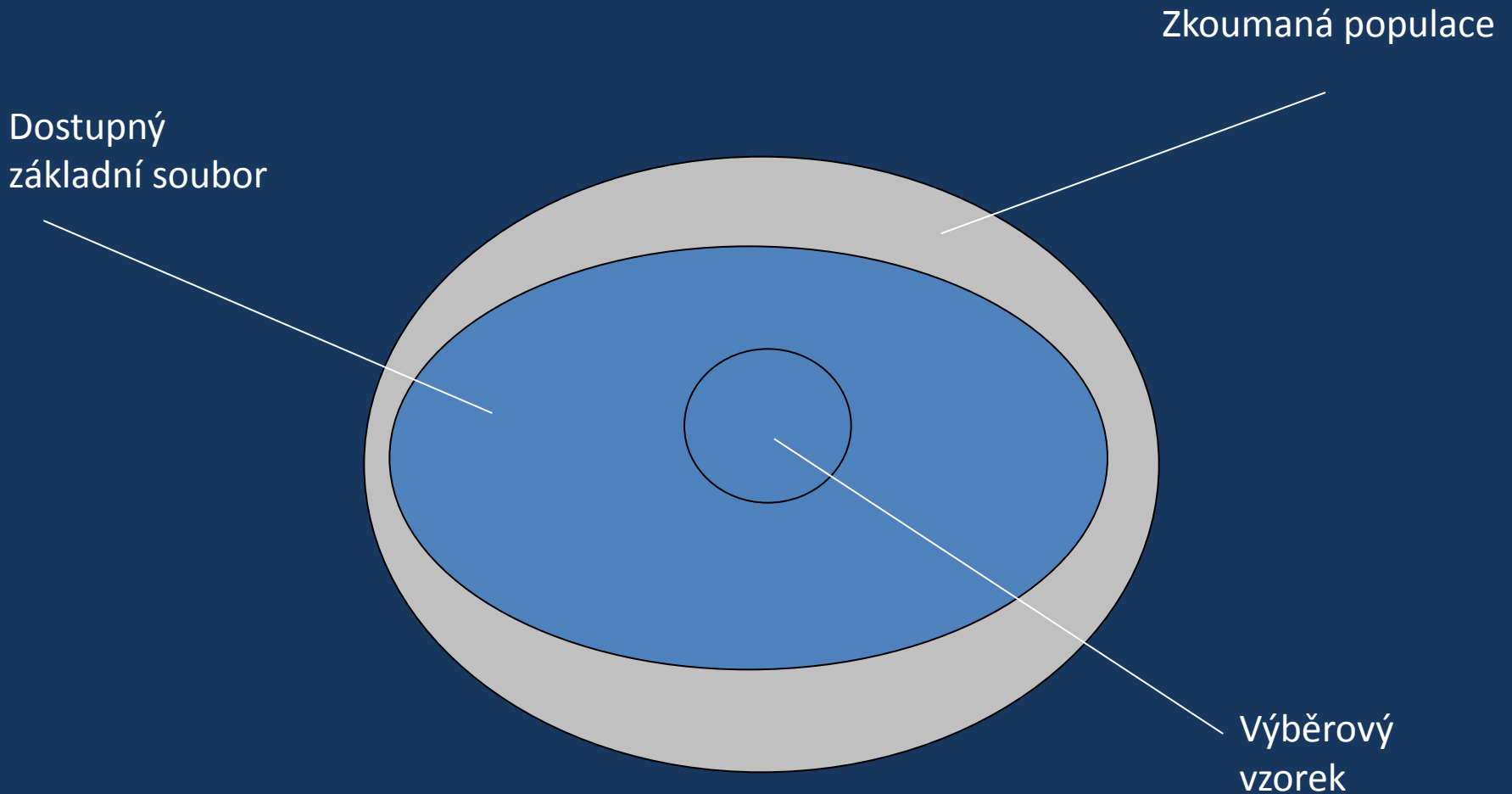
B1: *vícestupňový výběr*

B2: když znám strukturu – *kvótní výběr (přísně vzato není náhodný)*

Příklady na tvorbu výběru

- klienti organizace
- zaměstnanci
- vojáci, studenti
- občané vesnice
- matky na mateřské
- bezdomovci
- uživatelé drog

Rizika všech výběrů

Problém samovýběru a odmítnutí

-Sebelépe připravený výběr znehodnocuje velké procento odmítnutých

-Nevím, jestli lidé, kteří odmítají vypovídat, se něčím neliší o lidí, kteří odpovídají.

(např. problém předvolebních výzkumů)

Anketa

- Výzkum, při němž zanedbávám způsob výběru respondentů a zejména problém samovýběru
 - Např: dotazník o východu z obchodu, hlasování na zpravodajském serveru, ...

Kolik lidí zkoumat?

- Jak velké by výběrové soubory měly být?
- Statistický exkurz
 - Čím větší soubor, tím menší **VÝBĚROVÁ CHYBA**
 - Nepřesnost hodnot zjištěných průzkumem oproti reálným hodnotám v celé populaci
 - Výběrovou chybu vždy určujeme s jistou pravděpodobností (obvykle 95%, nebo 99%)

Kolik lidí zkoumat?

- Příklady výběrové chyby:

Kvalita odhadu určité vlastnosti, kterou v populaci má 50% osob

Na 95% bude naměřená hodnota v následujících intervalech			
počet respondentů	dolní interval	horní interval	
50	36,1	63,9	
100	40,2	59,8	
150	42,0	58,0	
200	43,1	56,9	
250	43,8	56,2	
300	44,3	55,7	
400	45,1	54,9	
500	45,6	54,4	